

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14 —
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 120. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

— IZLAZI SVAKI DAN —
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.971. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK. IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU. U. Z. S. O. I.

GOD. III.

ŠIBENIK, četvrtak 2. rujna 1915.

BR. 172. (402.)

Plijen mjeseca kolovoza u Rusiji iznosi: 325.428 zarobljenika, preko 2230 topova, daleko više od 2190 pušćanih strojeva. Zauzeće Lucka. Na talijanskom ratištu opet mirno.

Rusko ratište.

BEČ, 1. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Tvrđava Luck od jučer je u našim rukama. Od starine prokušana salcburško-gornjoaustrijska infanterijska regimanta nadvojvode Rajnera br. 59 bacila je Ruse bajonetom na željeznički kolodvor i na ušančene logore baraka sjeverno od mjesta te je prodrla, skupa sa bježećim neprijateljem, u grad, koji je do pod večer bio ispražnjen. Porazeni protivnik uzmaknuo je prema jugu i jugoistoku.

Kod Bialykiemien u sjeveroistočnoj Galiciji armada generala Boehm-Ermolli provaila je neprijateljsku liniju, u širini od 20 kilometara.

Na taj način pretrpjeli dvostruki poraz prisililo je sve ruske sile, koje se još borile zapadno od Strypa, na uzmak. Iza ove rijeke uzmičuće kretanje neprijatelja proteglo se je tečajem današnjeg jutra i na frontu kod Zborova, koji je jučer bio zauzet od armade generala Bothmera.

Na Strypu se borba još vodi. Jedan ruski protunapad jučer je u okolišu Kozove potisnuo za nekoliko kilometara jednu njemačku i jednu austro-ugarsku brigadu. Pobočni nasrtaj, upriličen od naših četa za razrješavanje neprijatelje, dao je povoda Rusima, da, još prije nego je on počeo djelovati, predju na najhitniji uzmak.

Na istočnoj obali Strype, također sjeverno od Buczacza, više neprijateljskih napadaja bilo je odbiveno, pri čemu je neprijatelj pretrpio teške gubitke.

Broj zarobljenika, dovedenih zadnjih dana u Istočnoj Galiciji i istočno od Vladimir Volinskij, poskočio je na 36 časnika i 15.250 momaka.

Ukupno mjeseca kolovoza od saveznih četa koje stoje pod austro-ugarskim vrhovnim zapovjedništvom 190 časnika i 53.299 momaka zarobljeno, te 34 topa i 123 pušćana stroja zaplijenjena.

Ukupni broj od ovih bojnih sila od 2. svibnja dovedenih zarobljenika iznosi 2.100 časnika, 642.500 momaka. Broj topova, zaplijenjenih u ovim operacijama, iznosi 354, pušćanih strojeva 1265.

Zamjenik šefa generalnog stožera
Von HÖFFER.

BERLIN, 1. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Na istoku idu bore svojim tokom.

Na zapadnoj fronti Grodna nače čete nalaze se pred izvanjskom linijom utvrda.

Između Odeliska i šume Bialovieska potjera se nastavlja dalje. Gornji tijek Nareva prešii smo.

Sjeverno od Pruzane neprijatelj je potisnut natrag na močvarno područje.

Kod grupe vojske maršala Mackensena potjera je u toku. Gdje se je neprijatelj suprostavio, bio je bačen.

Čete generala Bothmera osvojile su, unatoč žilavom neprijateljskom otporu, visove istočne obale Strype.

Kod Zborova i sjeverno od njega prelazno zadržavanje po ruskim protunapadajima, nakon što su ovi bili odbranjeni, nadvladano je.

Broj u mjesecu kolovoza od njemačkih četa na istočnom i jugoistočnom ratištu zarobljenika i zaplijenjenog ratnog materijala iznosi preko 2.000 časnika, 269.939 momaka, više od 2.200 topova, daleko više od 560 pušćanih strojeva. Od toga otpada na Kovno okruglo 20.000 zarobljenika i 827 topova; na Novogeorgijevsk 90.000 zarobljenika, među njima 15 generala, 1200 topova i 150 pušćanih strojeva. Brojenje topova i pušćanih strojeva u Novogeorgijevsku još nije zaključeno, a brojenje pušćanih strojeva u Kovnu još nije započeto. Zalihe municije, živčanih sredstava i zobi u obim tvrdjavama nije još moguće pregledati.

Broj zarobljenika, koje su njemačke i austrijske čete zarobile od 2. svibnja, sada je već poskočio na daleko preko jednog milijuna.

Vrhovna vojna uprava.

Talijansko ratište.

BEČ, 1. rujna (KB). Službeno se saopćuje:

Na talijanskom ratištu položaj je nepromijenjen.

Zamjenik šefa generalnog stožera
Von HÖFFER.

PREDPLAĆUJTE SE NA
"HRVATSKU MISAO".

Hrvatska i Ugarska pred kraljem.

BEČ, 1. rujna (KB). Pod vodstvom ugarskog ministra predsjednika grofa Stjepana Tisze i hrvatskog bana baruna Skerleca stiglo je večeras oko 470 članova svih municipija Ugarske, Hrvatske i Slavonije, koji će se sutra pokloniti Caru.

Grad je svečano okićen, a gosti su od općinstva živahno aklamirani.

Na večer bio je od austrijskog ministra predsjednika upriličeni svečani doček, pri kojemu je grof Stürgkh poklonstvenoj deputaciji, koju je tako patriotska veoma važna namjera dovela u Beč, nazvao najsrdačniju dobrodošlicu. Govornik je naglasio, da pragmatičkom sankcijom za međusobnu obranu združena oba dijela Monarhije, u zajednici sa saveznikom prokušanim u vjernosti i u snazi, u stanju su da izdrže uzrok čitavom jednom svijetu u oružju. Ministar predsjednik vidl u plodovima, koje je zajedničko djelovanje obih država Monarhije na bojnopolju i u nutarnosti učinilo da sazriju, auspicije za daljnji napredni rad, prozet pravim prijateljstvom, ljubavlju i osjećajem historičke skupne pripadnosti za dobrobit obih država, za blagoslov Monarhiji, na sjaj i slavu preljubljenog Vladalačkog Doma.

Rat još godinu?

"Times" pripućuje Sazonovljevi i Polinanovljevi brzozaj dopisniku „Times-a“. Sazonov u tom brzozaju veli, da mir ne će biti tako dugo sklopjen, dok će i jedan neprijateljski vojnik stajati na ruskom tlu. Polivanov brzojavlja, da ruska vlada radi oko izgovora, da namakne dva milijuna novaka. Odluka ne će pasti prije godinu dana. On se nada, da će se Petrograd moći održati. Vojske će bez svake poteškoće moći prezimiti, a sljedeće godine bit će vojska od dva milijuna spremna, da krene na bojište.

Ruski upliv u Srbiji.

Po vijesti, što je ima u „Sudslavische Korrespondenz“ iz Sofije, pišu listovi na temelju tamošnjih vijesti iz Niša o raspoloženju u Srbiji. Moguća riječ cara Nikolaja — veli među ostalim „Trgovinski Vjesnik“, — koja je Srbiju nagnala u rat, nema danas, kad je ruska vojska do nogu poražena, više onu moć, kao prije godinu dana, i oni, koji su već toliko na kocku stavili, danas se usudjuju i caru opirati. Prekaljeni hazarder Pašić, veli taj list, odviše je rafiniran, da ne bi još jedno stavio „dvostruko ili ništa“, pak da ne pokuša sav svoj uložak protiv Rusije. Diplomatski pozor Rusije i njenih saveznika na Balkanu nigdje tako oštro ne izbija, kao u strašnom padu ruskoga utjecaja u Srbiji.

Mesavladive poteškoće za Italiju.

Ratni izvjestitelj „Avantia“ opisuje neizmjerne poteškoće vojne protiv Austro-Ugarske i veli: Naše se čete bore protiv dobro vodjenih i dobro opremljenih vojska, čiji je duh uslijed sjajnih uspjeha nad Rusima uzdignut. Naše se čete bore protiv visoravni, gdje valja snažne gorske zaprijeke svladati, te ne mogu svoju brojnu premoć upotrijebiti. Zemlja mora konačno saznati, da je neprijateljevo gorsko topništvo bolje od našega. Nakon što smo prodrlu u neprijateljsko područje, dospjeli smo u teren, koji je podlagumljen, čiji su ulazi providjeni oklopima. Svaki je otpor preuđen u streljački jarač, a svaki prostor s pravim umijećem utvrđen. Samo velika ustrajnost može donijeti uspjeha. Neprijateljski topovi dobro su smješteni, a njihov je broj velik. Kada pomislimo, da će za mjesec dana nastupiti alpska zima, tad je svaka riječ suvišna...

Kardinal Gibbons o američko-njemačkom sporu.

Kardinal Gibbons rekao je u jednom razgovoru, da se mora žaliti, što Američani putuju na britskim brodovima. Američani, koji to čine, obično srću u pogibao. Kardinal se energično izrazio protiv toga da se zemlja zbog osobnoga hira nekolicine Američana na silu gura u rat.

Ruski list o položaju.

„Riječ“ piše: Vojni je položaj vrlo ozbiljan. Nijemci koncentriraju protiv nas stovadeset pješćakih divizija i dvadeset konjančkih divizija. Njihova je namjera, ne samo zauzeti neke važne tačke, nego izvesti odlučan udarac protiv životne snahe vojske.

Ručna muha i zarazne bolesti

napisao O. S. BOLIC,
Boj proti kućnoj muhi.

Za svaku vrst sugja imaj i posebnu krpu. Ne može se dosta osušiti ono brisanje lonaca i tanjura, stola i praha sa sjedala istom krpom, dapače zna se tom istom krpom čistiti i cilindre petrolejskih lampa. Takova domaćica, koja tako radi, nema pojma o čistoći i zdravlju; pa nikoga nek ne krivi osim sebe, ako se jedan dan u toj kući kakva kužna bolest pojavi. Ognjište ne smije biti zamaraño, preostatak jela ne ostavlja na njemu. Tko ima štednjak mora paziti da ne bude mastan, gdje bi se muhe rado sakupljale. Ako ne možeš više puta na godinu, a ti barem svaku godinu bojaditi kuhinju. Time ćeš raskušiti stijenje kuhinje, znamo koliko se na njima samo nečisti i truleži nakupi, a vapneno je mlijeko za to dobro raskušilo. Peri često pod kuhinje, koji bi morao biti jedino od kamenih ili cementnih ploča, je se tim lako dade čistiti. Što se tiče jela ili njihovih preostataka, ne ostavljaj ih nikada nepokri-

vena, jer će se naravno na njima odmah roj muha skupiti. Bilo sirovo ili kuhano meso ili slične stvari, moraju biti uvijek pomnoživo pokrivene ili sa poklopcem ili sa čistim ubrusom. Ne ostavljaj nikad na podu mokre krpe.

Ipak pored svih opreznosti muhe nam nalijetaju kroz prozore; a to valja po mogućnosti prepriječiti. Veoma su praktične zelene rešetke napete na prosti drveni okvir. Takvi se okviri pričvršćuju na prozore, a može ih dati napraviti kod svakog drovdjelca. Komu se čini da su preskupi takvi okviri, može kupiti prozorno platnula, te ih naprosto zavlaima o okvir prozora pričvrstiti. Pošto ima raznobojnog tula, preporučujem da se uzme obojenog n. pr. zelenog ili crvenog, jer se bijeli tul veoma lahko oblata. Tko bi radio bijeli može ga od vremena do vremena oprati i opeglati, u najgorem slučaju najbolje zamjeniti ga novim — ta ne zapada puno. Znaj da muhe ljube svjetlost, zato u tami ili polu tami one se ne mogu snaći. Dobro je zato da držiš prozore privitvene, a jesu li ti već jednom muhe u sobu ušle, pozatvaraj sve prozore osim jednoga koji ćeš privitven držati. Sad uzmi otarnik pa maš s kraja prama privitvenom prozoru, opaziš ćeš na svoje veliko čudo, kako se roj muha tu skupio i kroz ostavljeni privor na polje izlazi.

Evo sam u kratko podao nekoliko praktičnih uputa glede čistoće koju imaš držati u kuhinji, na koju moraš naravno paziti i po ostaloj kući. Razumije se po sebi da zastiranje prozora vrijedi ne samo za kuhinju već i za svu kuću.

Sad da pregjem na izravno uništavanje muha raznim ljepljima i muholovkama. Takvih ljeplja imamo dosta na prodaju. Imamo papirnati vrbač ili piramida namanjih posebnim zato ljepljima, u komu ima obično uz ljepljo kakvog otrova, koji, neotom se muhe ulove, djeluje na njih ubitačno. Naravno da će biti estetika proti toj vrsti lovljenja muha, ali zdravlje ima prednost. Najbolji otrov za muhu svakako je kvasično drvo (možeš ga u svakoj drogeriji naći), koje se u vodi prokuha. Od te se vode muhe odmah omame i doskora uginu. Što se tiče muholovka, imamo ih dvije vrste: od stakla i od žice poput vršice. U ovima, muha ulazi odozdo, ali više ne izlazi; staklene su napunjene sapunjačom ili razrijeđenom rakijom, u kojoj se muha utopi. Ove muholovke valja svaki dan ispražnjivati i čistiti, inače se usmrde. Istih se uputa imaju držati i javni lokali — Hoteli, gostione i kafane. U ovima gdje se sakupljaju ljudi mora osobita čistoća vladati.

Ovime sam ja pri koncu mog razlaganja, imao sam pred očima zdravlje, koji javno toli privatno, koje smo dužni, ako uvijek, a to u današnje doba dvostruko pomnož čuvati, iz svega što sam razložio može svatko zaključiti da su potrebite tri stvari a da uništimo muhe. Prvo čistoća, drugo čistoća, treće čistoća. Kome bi se činilo ove stvari malenosti, neka promisli, da se tu radl o zdravlju, a zdravlje nije malenkost.

Domaće vijesti.

Hrvatski biskupi u deputaciji kralju. Od hrvatskih biskupa sudjelovat će u deputaciji kralju djakovački biskup dr. Ivan Krapac, senjski biskup dr. Josip Marušić i križevački vladika dr. Dionizije Njardić. Oni već otputovaše u Beč. Iz Karlovihr Vari će stići u Beč i zagrebački nadbiskup i metropolit dr. Ante Bauer.

Piano

želo bi uzajmiti. Obavijesti daje uprava „Hrvatske Misli“ pod brojem 35. 1—3

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji pošlane naručnicima. — Besplatna izjašnjenja šafje Srećkovno zastupstvo 30. Ljubljana.

Automobil na prodaju!

Maleni automobil sa dva sjedala, 6 HP, jedan cilindar, sistem Peugeot na prodaju. Eventualno prodaju se same gume vanjske i unutarnje, sa čavlima i bez, skoro nove 710x90. Adresa kod uprave lista. 1—3

Cijenjenim mojim mušterijama

javljam da su mi prispjeli
ŠEĆER I KAVA
CIJENE UMJERENE.

PIO TERZANOVIĆ.

Tražim

poslovođu i jednog radnika za postolarski obrt. Nastupiti mogu odmah. Upitati se u upravi lista. 3—6

Stroj za pranje rublja.

prodaje se uz cijenu od K 150.— Kupac može po dogovoru i mjesečno odplaćivati. Stroj posve novi vrlo praktičan i za današnje doba vrlo ekonomičan. Obavijesti daje uprava. lista

Za „Crveni Kriz“ sakupili su gg.: Zurić Šime u Betini K 39-65; Juraga Ive p. Jakova u Murteru K 27-64.

Ubožkom Domu poklonio je mjesni Zavod javne Dobrotvornosti da počasti uspomenu pok: člana Zem. Odbora, Dra Jeronima Tommaseo, Kluna 50. Uprava najljepše zahvaljuje.

NAJNOVIJE VIJESTI

Prispjele u 3 sata po podne.

Pred Dardanelima.

CARIGRAD, 2. rujna (KB). Glavni kvartir saopćuje:

Na fronti Dardanela i na ostalim frontama nema ništa važnoga.

Potraživači mina, koji se približiše ulazu morskog tjesnaca, bijahu od baterija morskog tjesnaca prisiljeni na uzmak.

Parlamentarizacija vlade u Rusiji.

PETROGRAD, 2. rujna (KB). Kako „Birževija Vjedomosti“ javljaju, za ministra predsjednika bit će imenovan ili ministar poljodjelstva Krivošejin ili predsjednik dame Rodzianko.

Istodobno sa obrazovanjem novog ministarstva uslijedit će uvođenje odgovornosti ministarstva.

Rikcija njemačkih podmornica.

BERLIN, 2. rujna (KB). Kako Wolffov dopisni ured saznaje, u zadnje doba od njemačkih podmornica uništeno je i sijedećih šest engleskih parobroda: Paroo, Shrikby, Glenby, The Quen, Trafalgar, Repeat.

LONDON, 2. rujna (KB). Ribarski parobrod „Cineraria“, kojega nema od 18. srpnja, smatra se izgubljenim.

PRODAJE SE ILI UNAJMLJUJE
HOTEL „KRKA“
sa čitavom ustreboom kavane
„ „ i restoranta „ „
jer dosadanjia vlastnica, ostavši sama, ne može da odoli poslu.
Za približe uvjete obratiti su vlastnici
L. CRLJENKO.

VELIKA ZLATARIJA
GJ. PLANČIĆ
Vis - Starigrad - Veluka
: : ŠIBENIK. : :
Kupuje staro zlato i srebro
uz najpovoljnije cijene.

Remington Standard
Jedan milijun pisaaćih strojeva
u porabi.
Model X i XI.
: : BEZ KONKURENCIJE : :
Podpuno
amerikansko pokućstvo
GLOGOWSKI & Co. - TRST
Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17—70.

P. T.
Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davna osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:
: : PRVA SPLITSKA : :
KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamčenje
: : U SPLITU. : :
Zadruga obavlja svakovrsne klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.
Osobitom preciznošću izradjuje žrtvenike, balaustre, krsionice, nadgrobne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je opskrbljeno sa mramornim materijalom, takođerj mramornim pločama za pokućstvo. Buduće je ista providjena izvrstnim radnim silama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.
Na zahtjev šalje nacрте, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.
Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.
UPRAVA.

Najuspješnije oglašuje se u „Hrvatskoj Misli“

KNJIGOVEŽNICA HRVATSKE ZADRUŽNE
TISKARE U ŠIBENIKU : :
u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).
UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA- : : DAJUĆE RADNJE. : : : :
CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA : : I SOL'DNA. : : : :

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK
Agenturni, komisionalni i otpremnički posao
Zastupstvo: Osjeđuravajućeg Društva „Herceg Bosna“
Zastupstvo i skladište za Šibenik i okolica sljedeći ugl. Tvrdka:
Michele Truden - Trst, Viktor Schmidt Fils - Beč, Braća Klein - Split, Miho Sez - Dubrovnik, Salvetti & Co. - Piran, J. Pipan & Co. - Trst, itd. itd. itd.
Preuzimlje naručbe svakovrstnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz Tvorničku cijenu da se ne boji u-takmice, brza izradba.
Razašilje 1000 komada Feldpost dopisnica za Kr. 6.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA
ŠIBENIK
UKNJŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)
OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE : : RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU : :
IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRČNICE, CIJENIKE, JEŠTVENIKE I T. D. I T. D.
VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I : : ŽUPSKE UREDE. : : : :
PRODAJA RAZNOVRISNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Jadranska Banka
PODRUŽNICA ŠIBENIK
Dionička glavnica K 8,000.000. — Pričuva K 700.000.
CENTRALA U TRSTU
Via della Cassa di Risparmio 5
(Vlastita kuća).
Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.
PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spljet — Zadar.
Kuponi založnica Zemljišno veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvučene založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinim podružnicama.
Uložne knjžice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tužemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Žiro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Predumjovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice sreće, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjeresije.
Prećinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincama može držati svakovrsne vrijednosti.